

**ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ ОСВІТИ ДНІПРОВСЬКОГО РАЙОНУ
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
(ЯСЛА-САДОК) КОМБІНОВАНОГО ТИПУ №175 «ОЛЕНКА»
Запорізької міської ради Запорізької області**

**Проект
з екологічного виховання з дітьми старшої спеціальної групи
для дітей з порушенням мовлення
«Птахам допомагаємо – рідну землю зберігаємо!»**

Автори проекту:

вихователі старшої спеціальної групи
для дітей з вадами мовлення
Яценко Ольга Вячеславівна
Гостіщева Людмила Петрівна

м. Запоріжжя

2021 рік

*Учити треба так, щоб люди, на скільки це можливо,
набували знань не з книжок, а з неба, з землі, з дубів.
Тобто знали та вивчали самі об'єкти,
а не лише чужі спостереження та відомості про них.*

Ян Амос Коменський

Актуальність проєкту.

Природа-джерело життєдіяльності людини.

У зв'язку із зростаючим впливом людини на оточуюче середовище та порушенням численних зв'язків між явищами природи, екологія нині стала найважливішою наукою – не тільки біологічною, а й соціальною. Постала нагальна потреба змінити світогляди та світосприйняття.

Екологічна освіта підростаючого покоління є достатньо важливим і актуальним завданням сучасного суспільства, а також однією з основних умов його подальшого виживання. Контакт з природним довкіллям людини починається з раннього віку. Саме тоді закладаються початки екологічної культури особистості. Цей процес має ґрунтуватися на психологічних особливостях дошкільників.

Тому таким важливим є зміст екологічної освіти – той науковий багаж, фундамент знань, який повинен увійти у світогляд нового покоління.

Обґрунтування. Завдання вихователя - допомогти маленьким дослідникам розібратися у різноманітті об'єктів і явищ природного середовища, викликати інтерес до нього, бажання охороняти й примножувати все, чим багата рідна земля.

Дитина від народження відкрита для сприймання навколишнього світу, її інтерес до природи, бажання її пізнавати. Науковий аналіз дитячих запитань (за статистикою науковців), що стосується об'єктів та явищ природи, показав, що вихователь здатен відповісти лише на 25-30% таких запитань, на 40-50% зможе відповісти фахівець з даної галузі, 20 % запитань стосуються проблем, які ще досліджуються. Дорослі (педагоги та батьки) не повинні залишати запитання дитини без відповіді, а зізнавшись у своїй непоінформованості, пообіцяти задовольнити її інтерес або пошукати відповідь разом. Одним з напрямів спільної роботи з сім'ями вихованців є екологічне виховання. Тому, ми обрали

роботу над проектом, щоб разом з дітьми та їх батьками, дати дітям достатньо різнобічної інформації про життя осілих, зимуючих птахів нашого регіону.

Мета проекту:

Освітня: вдосконалювати життєву компетентність дітей шляхом уточнення, збагачення та систематизації уявлення про життя птахів (осілих, зимуючих). Дати уявлення про те, що птахи відіграють важливу роль у житті людини, фольклорі та в мистецтві. Познайти дітей з різноманітним світом птахів нашого регіону: хто такі птахи, «птахи-синоптики», «птахи –хижаки», «птахи –рекордсмени», гніздуванням птахів, тощо; розкрити причинно-наслідкові зв'язки у природному докільлі, взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу. Познайти з професією орнітолог. Дати уявлення про позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Формувати виважене ставлення до природи; готовність включатись у практичну діяльність, яка пов'язана з природою; дотримуватись правил природокористування.

Розвивальна: розвивати творчу уяву, навички логічного мислення під час виконання проблемних завдань; моторику рук під час виконання практичних дій (малювання, ліплення, дослідницької діяльності)

Виховна: виховувати інтерес до природи, любов та турботливе ставлення до неї. Викликати захоплення від проведення спільних заходів діти-дорослі.

Завдання за освітніми лініями Базового компоненту.

Особистість дитини. Формувати уявлення про себе, як частину природи; про залежність власного здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси. Закріплювати правила безпечного перебування на природі. Формувати мету своєї діяльності, передбачати результати, оцінювати наслідки відносно себе та оточення, здатність адекватно реагувати на різні життєві ситуації, стримувати негативні емоції.

Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі. Формувати доступні для дітей уявлення, еталони, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів природи. Вчити застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, тощо),

оволодіння способами пізнання дійсності. Розвивати у дітей наочно-дійове, наочно-образне, словесно-логічне мислення. Формувати у дітей пошуково-дослідницькі уміння; елементарні уявлення про природу; уміння знаходити нове, радіти зі своїм відкриттям. Розвивати інтерес до довкілля, кмітливість, допитливість.

Дитина у соціумі. Розвивати навички спілкування з дорослими, як носіями знань та умінь. Вчити долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших.

Дитина у світі культури. Формувати почуття краси в різних проявах, ціннісного ставлення до змісту природного світу. Розвивати творчі здібності, формувати елементарні трудові, технологічні та художньо-продуктивні навички.

Дитина у природному довкіллі. Уточнювати та поглиблювати знання про представників тваринного світу, а саме: осілих птахів: синиці, ворони, горобця, дятла, горлиці, сойка, тощо. Формувати уявлення про особливості зовнішнього вигляду, поведінку, користь, яку вони приносять людям, помічати зміни у поведінці птахів узимку, бачити відмінність між дорослим птахами та пташенятами, спостерігати за ними. Вчити називати, їх прикмети, характерні ознаки, спостерігати за змінами та вміти вести календарі погоди і природи; помічати характерні особливості, пояснювати їх вплив на рослини, життєдіяльність людей. Вчити орієнтуватися в тому, що природне довкілля та життєдіяльність людини взаємопов'язані; що природне довкілля змінюється внаслідок людської діяльності. Сформувати уявлення про використання людиною природних ресурсів, про життєдіяльність людини у природному довкіллі свого регіону.

Гра дитини. Розвивати інтерес до виконання спільних завдань. Виховувати дружелюбність, комунікабельність, уміння радіти колективним діям, іграм.

Мовлення дитини. Формувати бажання свідомо спілкуватися українською мовою, учити цінувати красу рідного слова. Збагачувати словник відповідно до теми проекту. Учити добирати влучні слова до ситуації мовлення. Називати ознаки, якості, властивості об'єктів природи. Знайомити дітей з тематичними

літературно – художніми творами, вчити засвоювати та розуміти їх образний зміст. Застосовувати форми етикету, форми звернення до дорослих та дітей.

Характеристика проєкту:

за метою проєктної діяльності: інформаційно-пізнавальний

за кількістю учасників: колективний

за змістом — природничо-екологічний;

за тривалістю: короткотривалий, 5 днів.

за характером контактів: в межах групи та родини .

Учасники проєкту: діти старшого віку, педагоги, батьки.

Структура екологічного проєкту:

Перший день «Хто такі птахи? »

Другий день «Навчання та птахи»

Третій день «Птахи в природі »

Четвертий день «Людина та птахи»

П'ятий день « Птахи в мистецтві»

База реалізації: дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 175 «Оленка»

Етапи реалізації проєкту:

1. Підготовчий
2. Діяльнісно-продуктивний
3. Презентаційний.

I етап- підготовчий.

Опис діяльності педагога у рамках проєкту.

1. Вибір теми, постановка мети, визначення актуальності, значимості, обґрунтування проєкту.
2. Складання плану проєкту, асоціативної карти.
3. Висування ідей щодо можливих способів реалізації завдань і досягнення мети.
4. Підготовка теоретичного і практичного, наглядно-ілюстративного матеріалу в рамках проєкту.

5. Розробка плану - сітки проєкту, асоціативної карти, змістовного наповнення заходів щодня до реалізації проєкту. дидактичних ігор, добір дослідів для проведення експериментальної діяльності, мовленнєвих ігор, тощо
6. Підготовка інвентарю та обладнання до експериментальної діяльності.
7. Підбір відеоматеріалу, дидактичних та рухливих ігор.
8. Створення умов для виявлення дітьми ініціативи і самостійної активності
9. Опрацювання інтернет-ресурсів, методичної літератури, присвяченої темі проєкту.
10. Добір літературно - художнього матеріалу для дітей.
11. Проведення роботи з батьками щодо ознайомлення батьків з проєктом та їх значення та участь у проєкті.
12. Підготовка інформаційного матеріалу до акції «Їдальня для птахів».

II етап-діяльнісно-продуктивний.

Форми роботи з дітьми:

- 1.Спостереження
2. Ігрові проблемні ситуації
3. Відео-хвилинки.
4. Експериментальна діяльність.
5. Фіксація результатів у щоденнику «Спостереження за птахами»
6. Хвилинки милування.
7. Театральна діяльність
8. Мовленнєві вправи.
- 9.Заняття з художньо-продуктивної діяльності (аплікація , ліплення,малювання)
10. Читання, слухання художньої, енциклопедичної літератури (аудіоказки, загадки, приказки, прислів'я, міфи, легенди)
- 11 . Дидактичні ігри, вправи

Робота з батьками:

1. Участь у акції «Пташина їдальня»
2. Участь у виставці «Разом з батьками»
3. Колаж «Наша допомога птахам»
4. Створення міні –музею «Дивовижний світ птахів» (збір експонатів)
5. Підготовка до акції «Підгодуй пташку» на о. Хортиці

III етап- презентаційний

1. Оформлення проєкту
2. Картотека спостережень .

Очікуваний результат:

для дітей:

- мають елементарні уявлення про осілих , зимуючих птахів та їх значення в житті людини, про професію орнітолога;
- мають сформовані навички щодо ведення щоденника спостережень ;
- мають уявлення про природне довкілля та життєдіяльність людини
- уміють помічати зміни у поведінці птахів узимку, бачити відмінність між дорослим птахами та пташенятами, спостерігати за ними, робити висновки;
- знають прикмети, прислів'я, приказки про птахів ;

для педагогів:

- підвищення професійної компетентності педагогів з даної теми;
- поповнення предметно-розвиваючого середовища, а саме осередок «Пошуково-дослідницької діяльності»;
- оптимізація роботи у відносинах з батьками;
- картотека спостережень за птахами;
- картотека дидактичних ігор на дану тему;

для батьків: залучення до освітнього процесу.

Отримані результати.

Отже, реалізуючи проєкт, всі учасники мали можливість розкрити власні здібності, долучитися до творчої діяльності, виразити себе, власне «Я» та самореалізуватися. Діти працювали, як дослідники, творці. В ході експериментальної діяльності вони набило навичок самостійного обстежування об'єктів живої природи, робити певні висновки.

Сукупність пізнавальних, творчих дій забезпечувало постійне й безперервне підвищення пізнавального й особистісного рівня розвитку, як дітей так і дорослих, забезпечувало розвиток якостей, здібностей та умінь. Все це вкрай сприятливо позначилося на розвитку нового щаблю у відносинах з батьками.

Література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти.
2. Кисіль Н.В. «Проект освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку» «Основа», 2016.
3. Рижова Г.П. «Ігри з водою і піском» // Обруч, 1997. - № 2.
4. Тугушева Г.П., Чистякова О.В. «Гра-експериментування для дітей старшого дошкільного віку»// Дошкільна педагогіка, 2001. - № 1.
5. Дибіна О.В., Рахманова Н. П., Щетиніна В.В. «Незвідане поруч: цікаві досліди та експерименти для дошкільнят» /Текст/ -М: ТЦ «Сфера», 2005.
6. Вербицький В.В. Довідник натураліста / В.В. Вербицький – Кіровоград: КОД, 2009.
7. Інтернет ресурси.